

מראי מקומות- חולין קט"ז

- (א) **המעביר עציץ נקוב בכרם, אם הוסיף מאתים**
אסור- פרש"י, דכלאי הכרם אין בטלים עד
 שיהא מאתים של היתר וא' של איסור. וכ'
הלב ארי' דמבואר מדברי רש"י דדין דאם
 הוסיף מאתים אסור הוא רק מדרבנן, שהרי
 השיעור מאתים לענין ביטול כלאי הכרם הוא
 דין דרבנן, וכיון דפרש"י דמדין אתינן עלה,
 א"כ ע"כ הוי רק מדרבנן, אבל מדאורייתא
 אינו נאסר עד שיהא רוב גדל באיסור. אולם
 ע' **ביראים** (שפ"ט) שכ' דמה דצריך תוספות
 מאתים הוא מדאורייתא, דמדרבנן אפי' אם
 לא הוסיף מאתים אסור, וע' **בתועפות ראם**
 שם שהאריך בזה.
- (ב) **מאי איכא בין ר' יוסי הגלילי לר"ע, איכא**
בינייהו חי', ר' יוסי סבר חי' דאורייתא, וכו'-
הק' הלב ארי', מהו השו"ט של הגמ', הא
 ודאי חי' איכא בינייהו, דריה"ג דלא מייתי
 מיעוטא רק לעוף, ודאי משמע דס"ל דחי'
 דאורייתא. וביותר ק' להאיבעית אימא,
 דדחיק לאוקמי דפליגי בעוף דרבנן, מה שלא
 נזכר כלל בדבריהם, ומי נמי לי' לאוקמי בחי'
 דמוכח כן בפלוגתתם. וביאר דסבר הגמ' דגם
 ריה"ג ס"ל דגדי לאו דאורייתא, אלא דס"ל
 דמגדי א' אין למעט חי' וגם עוף, ולכן הביא
 קרא למעט עופות, ולכן פנוי הגדי למעט חי'.
 וא"כ, שפיר הק' הגמ' מאי בינייהו, ותי'
 דבאמת ס"ל לריה"ג דחי' דאורייתא, וגדי בא
 למעט חלב מתה, או לדרשא אחרינא.
 והאבעית אימא רוצה ליישב דבאמת שניהם
 ס"ל דחי' דרבנן, ונח' לענין אם עוף אסור
 מדרבנן או לא. אלא דתמוה, דאיך נרמז זה
 בפלוגתתם, וכנ"ל. וביאר הל"א ע"פ דברי
הט"ז הידועים (יו"ד קט"ז), דדבר שהוא
 מפורש להדיא בתורה להיתר, אין כח ביד
 חכמים לגזור עליו. ולפי"ז א"ש, דר"ע
 ממעט עוף מגדי, וזה לא נקרא מפורש בהדיא
 להיתר, דהא אינו רק מיעוט, ויכול להיות
 דאתי לדרשה לאחרני, ולכך אסור עכ"פ
 מדרבנן, אבל לריה"ג, דבא מפורש בחלב
 אמו בוי"ו למעט עוף, שאין לו חלב אם, א"כ
 הוי מפורש בתורה בהדיא להתיר, ולכך מותר
 לדידי' אף מדרבנן.
- (ג) **המעמיד בעור של קבה, אם יש בנותן טעם,**
הרי זו אסורה- הק' תוס', דבגמ' מבואר
 דטעם האיסור הוא משום דמעמידין אותן
 בעור קבה של נבלה. וק', מאי איריא נבלה,
 אפי' כשרה נמי. ותי' דמשום בשר בחלב לא
 היו אסורין מספק, משום דליכא אלא איסורא
 דרבנן, דדרך בישול אסרה תורה. וע' בר"ן
 (מב: בדפיו) שהק' קו' זו בשם הר"י **מיגש**,
 וגם הק' אהא דשמואל, דאוסר הגבינות ע"י
 מה שמעמידין אותן בקבת נבלה, ואינו
 מחלק בין אם נותן טעם או לא, דלמה אסר
 במשהו, ליטעמי' קפילא וליהוי בנותן טעם.
 ותי' דאי משום בב"ח, אז באמת לא הוה
 מיתסר אלא בנותן טעם, כדתנן במתני',
 והיינו משום דבב"ח כל האיסור הוא רק
 בנותן טעם, דאם אינו נותן טעם, אז אינו
 נכלל באיסור בב"ח כלל, אלא זה עומד
 בפנ"ע וזה עומד בפנ"ע. וא"כ, אם רק מצד
 האיסור בב"ח, כמו במתני', אה"נ, יהי'
 האיסור רק בנותן טעם. אבל שמואל, דמיירי
 במעמיד בעור של קבת נבלה, אז שפיר יש
 לאסור אף במשהו, דהא כיון דמעמידו,
 משום הא גופא אינו בטל, ואף במשהו.
- (ד) **אם יש בנותן טעם הר"ז אסורה- ע' ברש"י**
דהאריך לבאר דחלב זה אם נתערב בחלב
הגבינות אוסרם במשהו, לפי שמין במינו
הוא, ורש"י ס"ל דקיי"ל דמין במינו לא בטל.
וע' ברש"ש שהביא מהשער **המלך** (וכ"כ
המלא הרוצים כאן), דמבואר מדברי רש"י
 דקיי"ל דמין במינו לא בטל אפי' באיסור
 דרבנן, שהרי כאן מיירי בחלב שחוטה, וחלב
 שחוטה אינה אסורה אלא מדרבנן, ומ"מ ס"ל
 לרש"י דאסור במשהו במין במינו. ותמה
 הרש"ש דאין ראי' מכאן כלל, דהא הא דחלב
 שחוטה אינו אלא מדרבנן, וזהו רק בחלב כחל,
 דמעולם לא יצא החלב מהדדים, אבל בחלב
 הקיבה, שיצא החלב מדדי אמו ועכשיו
 נמצאים בקיבה שלו, מה לי אם החלב נמצא
 בקיבה של הולד או בכלי, סכ"ס יצא מהאם,
 ולמה יהי' זה חשיב חלב שחוטה. אולם כ'
 דבאמת שפיר יש להביא ראי' מרש"י כאן
 דבאיסור דרבנן אמרי' דמין במינו לא בטל,

שבא לשם, דאי שרית לי' אתי למיכל מיני'. וסיפא דקתני וטריפה שינקה מן הכשרה קיבתה מותרת, לאחר חזרה היא, וכיון שאינו מגופה אלא ממקום אחר בא והוי עכול ופרשא, מותר, וה"ה לכשרה שינקה מן הטרפה.

דהיינו משום דאף אם חלב גמור הוא, מ"מ לא הי' נתבשל בהבשר אלא נמלח עם הבשר, ומן התורה לא נאסר בשר בחלב אלא דרך בישול, ולכן שפיר יש להביא רא' מרש"י כאן דאף באיסור דרבנן אמרי' במין במינו לא בטיל.

(ה) **והלכתא אין מעמידין בעור קיבת נבלה - כ'** **המהרש"א**, כאן ודאי ק' דמאי איריא עור קיבת נבלה, בעור קיבת כשרה נמי אין מעמידין, כדקתני מתני' אם יש בה בנ"ט הר"ז אסורה, דהכא ליכא ספיקא, אלא איסור דרבנן ודאי הוא. ותי' דצ"ל דנקט אגב סיפא דמלת' אבל מעמידין בקיבת נבלה. וכ' **הצל"ח** דל"ק, דהכא מילתא פסיקא נקט, בין אם יש בה נותן טעם או לית בה נותן טעם, מ"מ אמרי' דאין מעמידין בעור קיבת נבלה. וא"כ, שפיר נקטי' נבלה דוקא, דיש בה איסור דאורייתא, דאילו בענין בב"ח, לית בה איסור דאורייתא (וכמו דהבאנו לעיל מהר"י **מיגש**), דרך דרך בישול אסרה תורה, ובכה"ג לא אמרי' לאסור אלא היכא שנותן טעם, דלא אמרי' החידוש דאין מעמיד בטל במשהו אלא באיסור דאורייתא, ולכן שפיר נקט נבלה דוקא.

(ו) **אבל מעמידין בקבת נבלה ובקבת שחיטת עובד כוכבים - פרש"י**, דלאו מגופה הוא אלא כנוס במעיה. והעיר **תוס'**, א"כ לכאור' ק' מתני' דתנא כשרה שינקה מן הטרפה קבתה אסורה. וכ' לחלק בין חלב צלול שבתוך הקבה, דלא חשיב פירשא בעלמא, ובין הקרוש שנמצא בתוך המעים, דחשיב פירשא בעלמא. וע' **ברמב"ן** שנתקשה בתי' זו, מפני שהביא שהרי"ף כ' גבי קיבה שבישלה בחלבה דלאחר חזרה מותרת, שחלב המכונס בקיבה פירשא בעלמא הוא, ואינו מחלק בין צלול לקרוש. וצידד לחלק בין אם אוכלו בעין, דאז אסור, ובין לענין מעמיד, דאז אינו אוכלו בעין, וכיון דאינו אלא חומרא בעלמא, לא אסרוהו חז"ל בכה"ג, אבל כ' דאינו נכון. ולכן כ' דהחילוק הוא בין אם הי' קודם חזרה לאחר חזרה, דמה דאמרי' דקיבת נכרי ושל נבלה אסורה וכשרה שינקה מן הטרפה קיבתה אסורה, שתיהן קודם חזרה, דהיינו דהיו מחמירים כבמקום שבא משם וכבמקום